

ZGŁOSZENIE DOBREJ PRAKTYKI

NAZWA SZKOŁY	Zespół Szkół Publicznych Przedszkole Miejskie w Łęknicy
DANE SZKOŁY (adres, telefon, e-mail)	ul.Kościuszki1, 68-208 Łęknica tel. 68 3753054 pmlknica@wp.pl
IMIĘ I NAZWISKO AUTORA/AUTORÓW DOBREJ PRAKTYKI	Ewa Sienkiewicz, Małgorzata Frontczak
TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA	<i>Dwujęzyczność w przedszkolu szansą na porozumienie bez barier</i>
RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA (np. innowacja, projekt, konkurs etc.)	Innowacja pedagogiczna <i>Dwujęzyczność w przedszkolu – szansą na porozumienie bez barier</i> oraz projekt <i>Ośrodki przedszkolne w Parku Mużakowskim – binacjonalna kooperacja.</i>
TERMIN I MIEJSCE REZALIZACJI	Przedszkole Miejskie w Łęknicy październik 2012 – czerwiec 2015
CELE DZIAŁANIA	<p>Pomysł innowacji <i>Dwujęzyczność w przedszkolu – szansą na porozumienie bez barier</i> powstał w odpowiedzi na rosnące zainteresowanie ze strony rodziców, którzy chcą, aby dzieci rozpoczynały zapoznawanie z językiem obcym już w przedszkolu.</p> <p>Cele poznawcze</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stwarzanie dzieciom jak najlepszych możliwości ogólnego rozwoju poznawczego, • Rozwój strategii uczenia się przez całe życie (lifelong learning), w tym także uczenia się języków obcych (lifelong language learning), • Stworzenie podstaw rozwoju wszechstronnej wiedzy o sobie, swoim środowisku i świecie, • Rozbudzenie zainteresowania nauką, w tym także nauką języków obcych, • Umożliwienie rozwoju wiedzy odpowiedniej dla etapu edukacji przedszkolnej, umożliwiającej podjęcie nauki w szkole podstawowej, • Stworzenie podstaw rozwoju krytycznego, logicznego i twórczego myślenia oraz umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, rozbudzanie wiary we własne możliwości.

	<p><i>Cele społeczne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie osobowości i tożsamości dzieci, • Rozwijanie wiedzy o najbliższym otoczeniu dzieci, ich mieście , regionie, kraju, • Rozbudzanie szacunku i tolerancji dla innych kultur, odmiennych tradycji, systemów wartości i obyczajów, • Rozwój umiejętności współpracy w grupie, postawy dialogu i wspólnego rozwiązywania problemów, kształtowanie postaw wzajemnego zrozumienia i otwartości wobec innych ludzi, • Umożliwienie dzieciom odnalezienia swojego miejsca w społeczeństwie wielokulturowym. <p><i>Cele językowe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kompetencji języka polskiego, • Akceptacja przez dzieci języka niemieckiego jako instrumentu komunikacji i interakcji w przedszkolu, • Wyrównywanie indywidualnych różnic językowych dzieci (w języku polskim i niemieckim), • Rozwój kompetencji językowej na poziomie pozwalającym na aktywne uczestniczenie w zajęciach dydaktycznych (np. grach, zabawach dydaktycznych) prowadzonych w języku niemieckim, • Rozwój kompetencji komunikacyjnej w sensie rozumienia i wyrażania treści (rozwój receptywnych i produktywnych sprawności językowych), • Rozwój kompetencji pragmatycznej w sensie umiejętności używania języka odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, • Rozwój kompetencji interkulturowej, • Rozwój strategii uczenia się języków.
<p>OPIS DZIAŁANIA</p>	<p>Imersja językowa z ang. <i>immerse</i> = zanurzać się, stanowi jedną z metod pracy w placówkach dwujęzycznych dla dzieci. Metoda ta jest uznawana za jedną z przynoszących największe efekty w nauczaniu dzieci języka obcego. Od października 2012 r. grupa 4-latków naszego przedszkola stała się grupą dwujęzyczną – środkiem komunikacji i środkiem przekazu były dwa języki - język ojczysty dzieci i język niemiecki.</p> <p>Działania te związane były z realizacją projektu <i>Ośrodki przedszkolne w Parku Mużakowskim – binacjonalna kooperacja</i> oraz realizacją innowacji pedagogicznej <i>Dwujęzyczność w przedszkolu - szansą na porozumienie bez barier</i>.</p> <p>Takie przedsięwzięcie wymagało wsparcia merytorycznego, którego to zadania podjął się dr Thomas Vogel – kierownik katedry językowej Uniwersytetu we Frankfurcie oraz Elena Dormann.</p> <p>Dr Vogel spotkał się z rodzicami dzieci biorących udział w projekcie, ustalił harmonogram wizyt w naszym przedszkolu.</p>

Codziennie od 8.00 do 14.00 dzieciom towarzyszyły dwie nauczycielki – Katja Strelow i Małgorzata Frontczak. Stosowaliśmy klasyczną metodę – jedna osoba – jeden język. Katja asystowała dzieciom podczas zabaw, działań muzycznych, twórczych, w trakcie spacerów i zabaw na powietrzu. Dzieci uczyły się w sposób naturalny, podczas codziennych, zwyczajnych sytuacji. Witaliśmy się i żegnaliśmy po niemiecku. Dzieci uczyły się zwrotów dotyczących korzystania z łazienki i toalety. Po sprawdzeniu obecności przeliczaliśmy wspólnie dzieci. Liczyliśmy kolejne dni tygodnia po niemiecku, by ustalić jaki jest dzień tygodnia.

Atrakcyjność zajęć uzupełniały liczne rekwizyty, zabawki, ilustracje, książki, rymowanki, mapy obrazkowe. Pomoce stosowane przez nas miały za zadanie dostarczyć bodźców w postaci dźwięku, koloru, kształtu, dotyku i smaku. Dzieci wykonywały różne działania z chęci uczestnictwa w danej zabawie, a nie z chęci opanowania języka.

Oprócz zajęć dydaktycznych prowadzonych zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego dzieci codziennie uczestniczyły w trzydziestominutowych zajęciach nazwanych wyspą językową. Miały one zawsze charakter zabawy. Dzieci używały wtedy tylko języka niemieckiego: poznawały piosenki, wiersze i zabawy ruchowe. Dzieci bardzo szybko domyślały się słów, chętnie naśladowały wypowiedzi nauczycielki z Niemiec. Wprowadzaliśmy system nagradzania i chwaleń za efekty pracy, aby motywować dzieci do dalszego spontanicznego i niczym nie skrepowanego przyswajania języka.

Naszymi sojusznikami w sprawach imersji byli rodzice dzieci – spotykaliśmy się z dużą aprobatą z ich strony. O tym co się dzieje w naszej grupie rodzice mogli dowiedzieć się z tablicy ogłoszeń. Każdego dnia umieszczane były informacje o charakterze podejmowanych przez nas działań. O bardziej znaczących wydarzeniach rodzice mogli przeczytać na stronie internetowej przedszkola. Nasze przedszkole bierze udział w kampanii *Cala Polska czyta dzieciom*. W każdy piątek jeden z rodziców czytał dzieciom bajkę po polsku, a potem ten sam tekst wysłuchiwany był przez dzieci w języku niemieckim. Przedszkolaki poznały wszystkie *Przygody Franklina* w obu językach.

Dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach językowych: były otwarte, oswojone z językiem, z jego brzmieniem. Bardzo dobrze radziły sobie z imitowaniem języka ojczystego Katji. Nie oczekiwaliśmy natychmiastowych efektów – dawałyśmy dzieciom czas by same chciały pochwalić się swoimi umiejętnościami.

19 maja 2013 r. przedszkolaki wtedy średniaki spotkały się ze swoimi rówieśnikami z przedszkola z Bad Muskau w Parku Mużakowskim. Naszym celem było umożliwienie dzieciom porozumiewania się w prostych sytuacjach życia codziennego

językiem drugim oraz przednia zabawa. Zaplanowaliśmy podchody w małych polsko – niemieckich grupach.

Na początku odczytaliśmy list o drogocennym skarbie ukrytym w parku. Dzieci nakleiły na swoje ubrania kwiaty w trzech kolorach: żółtym, zielonym i czerwonym po czym każda grupa wyruszyła szlakiem swojego koloru.

Drogę do skarbu wyznaczały strzałki . Po drodze odnajdowaliśmy ponumerowane koperty z zadaniami do wykonania. Przed przedszkolakami z Polski i z Niemiec stało nie lada wyzwanie. Zadania były bardzo różne i wymagały spostrzegawczości, gibkości, znajomości powitań w języku polskim i niemieckim, umiejętności liczenia do 10 i przedstawienia się w języku drugim, wiedzy ogólnej i nie tylko.

Nasze dzielne przedszkolaki wykonały wszystkie zadania i na koniec odnalazły skarb – skrzynię pełną słodkości.

Na koniec odbył się wspólny piknik u podnóża naszego pięknego parku oraz zabawy nowym sprzętem sportowym zakupionym specjalnie na tę okazję.

17 maja 2013 r. odbyło się kolejne spotkanie dzieci z grupy immersyjnej naszego przedszkola z rówieśnikami z Bad Muskau w Parku Mużakowskim. Tematem przewodnim tym razem była *Łąka – piękna i pachnąca*. W spotkaniu uczestniczyło czterdzieścioro dzieci i dziesięciu opiekunów. Ślimaki, bębliki i próchniczaki oglądane przez peryskopy, mikroskopy, pojemniki powiększające budziły ogromne zainteresowanie.

7 czerwca 2013 r. zaplanowaliśmy igraszki w piaskownicy. Piasek i woda to żywioł małych dzieci. Słońce leniwie oświecało ogród przedszkolny a przedszkolaki z Polski i z Niemiec pełne energii malowały farbami, tworzyły wiry przy wodnym stole, puszczały statki orgiami, pokonywały tunele, grały w koszykówkę a przede wszystkim kopały, przesiewały i robiły baby z piasku. Kiedy odrobinę się zmęczyły wysłuchały kolejnej przygody Franklina w języku polskim i niemieckim.

Der-Tag w Przedszkolu Miejskim w Łęknicy – 12 czerwca 2013r w godzinach od 16.00 do 19.30 na terenie przedszkola odbyło się spotkanie dwóch grup przedszkolnych - z Łęknicy i Bad Muskau - wraz z rodzicami pod hasłem *Jak dobrze mieć sąsiada !* Ogrodowa sceneria została urozmaicona napisami – Herzlich Willkommen , mapami , flagami państwowymi . Imprezie towarzyszyła wystawa prac plastycznych ogólnopolskiego konkursu plastycznego – *Najważniejsze jest zdrowie* oraz wernisaż fotografii podsumowujący spotkania przedszkolaków z Polski i z Niemiec.

Spotkanie rozpoczęła prezentacja multimedialna dotycząca realizowanej innowacji pedagogicznej *Dwujęzyczność w przedszkolu szansą na porozumienie bez barier* . Piękna pogoda , kreatywne stanowiska do zabaw dla dzieci, doskonała kawa

i pyszne ciasto przygotowane przez rodziców z Polski wprowadziło od początku bardzo przyjemną atmosferę. Po zakończonej prezentacji wszyscy zgromadzeni wysłuchali bajki *Czterej muzykanci z Bremy* w języku polskim i niemieckim czytanej przez p. Patrycję Jeleń i Claudię Muller.

Kolejnym punktem programu było wytypowanie i przedstawienie siedmioosobowych drużyn biorących udział w quizie rodzinnym *Jak dobrze mieć sąsiada !* Zadania były różnorodne – dotyczyły znajomości kraju sąsiada zza Nysy. Dzieci wykonały taniec z chustami, przedstawiły humorystyczną wersję *Czerwonego Kapturka* chwaliły się umiejętnościami językowymi. Drużyny po emocjonującej walce osiągnęły wynik remisowy. Za udział w quizie odważnym rodzicom podziękował Burmistrz Łęknicy.

Był również czas na degustację sałatki ziemniaczanej i frankfurterek, rozmowy, zabawy z dziećmi. Rodzice z Polski zostali zaproszeni na czerwcowy festyn rodzinny do przedszkola z Bad Muskau, które to zaproszenie przyjęli z radością .

11 grudnia 2013 r. w Zespole Szkół Publicznych Przedszkolu Miejskim w Łęknicy odbył się koncert językowy dzieci grupy immersyjnej pod hasłem - *Język niemiecki już nie obcy* . Projekt został dofinansowany ze środków Polsko - Niemieckiej Współpracy Młodzieży - 4 x 3 – prosta sprawa .

4x3 - prosta sprawa!"- umożliwia dotowanie małych projektów, które nie są standardowymi spotkaniami młodzieży .

Odbiorcami projektu były przedszkolaki, rodzice oraz społeczność lokalna Łęknicy i Bad Muskau.

Dzieci z Polski i Niemiec oddawały się twórczym działaniom – malowały figury gipsowe, ozdabiały kalkomanią torby upominkowe, składały kartki świąteczne .

Imprezie towarzyszył wernisaż fotografii projektowych. Spotkanie cechowała bardzo ciepła atmosfera a bariery językowe tego wieczoru nie były wyczuwalne. Spotkanie zakończono polskim akcentem – wszyscy uczestnicy spotkania zatańczyli poloneza, którego poprowadziły łęknickie przedszkolaki.

Od września 2013 r. do czerwca 2014 r. razem z nami w grupie przebywał Jonas, który mówił tylko po niemiecku. Kim jest Jonas Hofmann ? To praktykant – 19-letni student z Drezna. Jonas przebywał w grupie immersyjnej sześć godzin codziennie. Współuczestniczył w prowadzeniu zajęć, bawił się z dziećmi, pomagał podczas czynności samoobsługowych.

Na początku Jonas budził lekkie zdziwienie i zaciekawienie wśród dzieci i ich rodziców. Większość z nas przyzwyczajona jest do stereotypu, że kobiety najlepiej nadają się do pracy z małymi dziećmi. Stereotypy należy jednak przełamywać i sfeminizowany personel przy Kościuszki 1 cieszył się, że dzieje się to właśnie w naszym przedszkolu. Dawno już udowodniono, że w rozwoju człowieka ważne są wzorce. Wielu ról po prostu należy się nauczyć poprzez obserwację i uczestnictwo.

	<p>Od września 2014 r. do czerwca 2015 r. dzieci utrwały wcześniej poznane treści raz w tygodniu z lektorem języka niemieckiego . Na prośbę rodziców od września 2015 r. dzieci oprócz zajęć języka angielskiego kontynuują naukę języka niemieckiego w szkole .</p>
<p>UZYSKANE EFEKTY</p>	<p>Na podstawie prowadzonej innowacji pedagogicznej w latach 2012 – 2014 i kontynuacji jej działań w roku 2015r w grupie dzieci 4– 7 – letnich możemy stwierdzić, iż rodzice byli zadowoleni z proponowanej formy nauki języka obcego. 100% ankietowanych rodziców (20 na 23 wypełniło ankietę) wyraziło aprobatę do takiej formy osvajania dzieci z językiem. Dostrzegli również potrzebę utrwalania języka niemieckiego w domu, a nie tylko przedszkolu. Przekazywane przez nauczyciela prowadzącego zajęcia materiały zachęcały do utrwalania danej tematyki. Ponadto rodzice chętnie brali udział w proponowanych im różnorodnych spotkaniach. Osiągnięcia dzieci oraz rezultaty wskazanej innowacji były przedstawiane rodzicom na zebraniach informacyjnych oraz podczas trzykrotnych spotkań z dr Thomasem Vogel .</p> <p>Dzieci w wieku przedszkolnym z oczywistych względów mogą kształtować jedynie dwie sprawności językowe tj. mówienie i rozumienie ze słuchu. Pierwszą z nich rozwijano stopniowo poczynając od pojedynczych prostych wyrazów, poleceń aż do formułowania pełnych prostych zdań . W rozumieniu ze słuchu wykorzystywano wszelkie możliwe techniki .</p> <p>Większość dzieci opanowała w stopniu zadawalającym sprawność rozumienia ze słuchu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • rozumie słowa i zwroty tematycznie określone przez omawiane treści (tj. rodzina, przyjaciele, części ciała, dom, zwierzęta, jedzenie, ubranie, święta wielkanocne i Bożego Narodzenia), • rozumie sens wierszyków, historii i piosenek słuchanych podczas zajęć. <p>Efekty działań językowych weryfikowane były w sposób wielostopniowy. Przede wszystkim, systematyczna analiza postępów dziecka miała miejsce podczas każdej sytuacji, poprzez obserwację dziecka przez nauczyciela oraz dostrzeganie wszelkiej aktywności językowej. Proces ten może odbywał się na wiele sposobów. Podczas gier i zabaw ruchowych, gdzie zadaniem dzieci było odpowiednie reagowanie na polecenia nauczyciela, dzięki czemu możliwa była ocena sprawności receptywnych dziecka. Czy też podczas zajęć statystycznych, kiedy to dzieci komunikowały się w języku niemieckim umożliwiając nauczycielowi ocenę stopnia opanowania słownictwa .</p> <p>Udział w innowacji <i>Dwujęzyczność w przedszkolu – szansą na porozumienie bez barier</i> i jej kontynuacja w roku następnym</p>

	<p>sprawiła, że dzieci chętnie poznają nowe słowa, spontanicznie w zabawie używają słów już zapamiętanych i utrwalonych, a także często dopytują o określenia jeszcze nie poznane. Dzieci zwiększyły zasób słownictwa, przyswoiły nowe konstrukcje, wykorzystywane w języku niemieckim, nauczyły się rozumieć polecenia podawane w obcym języku.</p> <p>Aktywność ruchowa wykorzystywana w czasie zajęć pozwoliła dodatkowo je uatrakcyjnić, dzięki czemu dzieci chętnie i z dużym zaangażowaniem brały udział w proponowanych działaniach.</p> <p>Dzieci nabrały pewności siebie i odwagi, w prezentowaniu własnych umiejętności, mają wysoką motywację do dalszego poznawania języka.</p> <p>Tego typu zajęcia są bardzo atrakcyjną propozycją dla dzieci, gdyż ułatwiają dzieciom wchodzenie w świat nowego języka przez zabawę, dają radość i zadowolenie, a przy okazji pozwalają na zdobywanie nowych wiadomości i umiejętności. Nabyte pierwsze doświadczenia językowe wymagają powtarzania i utrwalania, stanowią jednak dobrą bazę do dalszej pracy nad budowaniem umiejętności językowych.</p>
<p>OSOBA ODPOWIEDZALNA ZA WARTOŚĆ MERYTORYCZNĄ TEKSTU (imię i nazwisko, telefon, e-mail)</p>	<p>Ewa Sienkiewicz , Małgorzata Frontczak</p>

Wyrażam zgodę na zamieszczenie na stronie internetowej Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze informacji na temat przedstawionego przykładu dobrej praktyki. Oświadczam, że materiał został opracowany samodzielnie i nie narusza praw autorskich innych osób.

Małgorzata Frontczak